

„Soča“ izhaja vsak petek in velja do pošti prejemanja ali v Gorici na dom pošiljana:

Vae leto f. 4.40
Pol leta „ 2.20
Četrt leta „ 1.10

Pri oznanilih in tako tudi pri „poslanicah“ se plačuje za navadno trestopno vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat
7 „ „ „ „ 3 „
6 „ „ „ „ 3 „
Za večje črke po prostoru.

SOČA

Posamezne številke se dobivajo po 8 kr. v tobakarnicah v gosposki ulici blizu „treh krou“, na starem trgu in v namski ulici ter v Trstu, via Caserma, 3.

Dopisi naj se blagovoljno pošiljajo uredništvu „Soča“ v Gorici na Travniku 16, I., naročnina pa opravištvu „Soča“ Via della Croce št. 4. II.

Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj se blagovoljno frankujejo. — Delalcem in drugim nepremožnim so naročnina nižja, ako se oglase pri opravištvu.

Iz državnega zbora. Na Dunaji, dne 4. februarja.

V državnem zboru se kaj marljivo dela, in to je tudi treba, ako se imajo izdelati vsi vsaj važnejši vladni predlogi, katere je visoka vlada v novem letu v obilnem številu predložila. Vse delovanje se steka v odsekih, med katerimi je eden najpridnih finančni odtok, ki ima celó po dve seji na dan, kedar zbornica miruje.

Kakor ste morda iz kratkih poročil v časnikih posneli, ne zamudi Vaš poslanec vitez dr. Tonkli v finančnem odseku nobene prilike, da bi ne povdarjal različnih potreb posameznih slovenskih dežel in njih zavodov in da bi ne zahteval, da naj se neprilicam v okom pride.

Tako je bil pri preudarkih za ministerstvo pravosodja nepravilne, nezadostne in nezdrave prostore sodnijskih poslopj v Trstu in v Gorici, kjer se ohranjujejo sedanja poslopja le na korist lišnim gospodarjem, kateri visoke najemščine potegujejo, namesto da bi se ali nove pripravne hiše zidale, ali pa vsaj pripravnejše v najem vzele. Vladni zastopnik je vse te neprilicnosti priznal in obečal pomoč.

Poudarjati moram, da se ravno v Gorici predsedništvo c. k. okrožne sodnije premalo ali nič za to ne briga, da bi si priskrbelo primernejša poslopja, če tudi morajo njemu najbolj znane biti vse neprilicnosti posebno pri mestni odredjeni sodnji, kjer ni prostorov niti za uradnike niti za stranke, in kjer so jetniški prostori pretesni, brez luči in zraka, toraj zdravju škodljivi in pa malo varni. Naj toraj ono stori potrebne korake in potem najde podporo tudi v državnem zboru.

Največ povoda za pritožbe in želje dajajo preudarki naučnega ministerstva, in rešitev teh preudarkov potrebuje vsako leto več sej. Dne 30. pretek. meseca prišli so na vrsto v finančnem odseku preudarki tega ministerstva za srednje šole.

Pri tej priliki se oglašil vitez dr. Tonkli in govori blizu tako-le: Na predlog šolskega odseka 29. aprila 1882 sprejel je državni zbor sledečo resolucijo: „Pozivlja se opetovano c. k. vlada, da uredi na državnih srednjih šolah v slovenskih deželah za slovenske učence — kolikor to pripušča učna sredstva — slovenski kot učni jezik; ob enem se pozivlja c. k. vlada, da osnuje gledé na iste ozire v Ljubljani samostalno slovensko gimnazijo, ter da sedanjo dvojezično gimnazijo v Ljubljani spremeni v izključivo nemško gimnazijo.“

Pozivlja se c. k. vlada, da vpelje na zavodih, kateri so namenjeni za izgojo učiteljev in učiteljic za slovenske ljudske šole, slovenski kot učni jezik v večji meri, nego dosedaj, vendar pa naj za to skrbi, da bo mogoče pripravnikom na teh zavodih naučiti se popolnoma nemškega jezika.“

Nadalje je sprejel državni zbor od finančnega odseka sklenjeno resolucijo od 5. marca 1884, katera se glasi:

„Pozivlja se c. k. vlada, da upelje na gimnazijah v Gorici, Pazinu, Mariboru in Celji take naredbé, da se bodo učenci italijanske, slovenske in hrvaške narodnosti, ki obiskujejo te zavode, podučevali na nižjih razredih — pri primerni gojitvi nemškega jezika — v svojem maternem jeziku.“

Gledé na ti resoluciji pa uprašam Njegovo vzvišenost gospoda naučnega ministra: „Kaj je že storil in kaj misli storiti v izvršitev rešenih resolucij, da se bodo mogle vsaj s prihodnjim šolskim letom izvrševati, oziroma da se bo mogel slovenski kot učni jezik na nižje gimnazije upeljati?“

Na to odgovorja naučni minister blizu tako:

„Na stavljenju vprašanje ne morem drugače odgovoriti nego sem v preteklih letih odgovarjal. Resolucije so preaplošne in segajo predaleč. To, kar so je ukrepilo za Kranjsko gledé uvedanja slovenskega kot učnega jezika na nižjih gimnazijskih razredih, ne more se vpeljati tudi na Koroškem, Štirskem in v Primorji, kjer so razmere drugačne.“

Kar se Koroškega tiče, ni došla do ministerstva nikaka prošnja za premembo učnega jezika, niti od občin, niti od šolskih oblastnij niti od deželnega zbora.

Kar se tiče Štirskega, velja to isto gledé šolskih oblastnij in deželnega zbora, in niti prve niti drugi ne zahteva vpeljanja slovenskega učnega jezika v srednje šole, kar je dokaz, da tam ni te potrebe.

Tudi na Primorskem so šolske oblastnije proti upeljavi slovenskega učnega jezika v srednje šole, in niti deželni zbor Goriški ni v zadnjih letih tega zahteval. Na Primorskem nastanejo pa težave še večje gledé laškega jezika, tako da bi trebalo v Gorici na tamošnji gimnaziji ustanoviti 16 razredov, ako bi se hotela resolucija izvršiti za laški in slovenski jezik.

Pa celo na Kranjskem se je vpeljal slovenski učni jezik le za poskušnjo in treba je toraj čakati, kak vseh bo imela ta poskušnja. Že sedaj moram pa izreči, da se ta poskušnja ni dobro obnesla, kajti došle so mi pritožbe od profesorjev vseučilišča v Gradci in na Dunaji, da dijaki s Kranjskega ne umejo

več imel v nazaj zavihanem rokavu svoje uniforme. Pogledam list, a dotaknil se ga nisem. Videč, da je „in italiano“, uprašam ga kratko (opaziti moram, da med tem sem zagledal družega pompierja stati na hišnih vratih, ki drže na vrt): Ali znate slovenski? Ja, mi odgovori, saj govorim slovenski. Tukaj imate 50 soldov, mu rečem. Drugo leto, če prinesete slovenski list, dobite 1 forint: če ne, pa nič.

Sprejme, salutira in gre. Ali mi je rekel grazie ali hvala! ne morem trditi, nisem dobro slišal, če ravno se mi dozdeva, da je neko besedo izustil pa pretiho, da nisem razumel. A na tem ni nič ležeče.

To in tako sva govorila — in nič več. To je istina, pristna resnica.

Ko bi bil jaz poreden, veste, kaj bi jaz sedaj lahko storil nasproti Corrieru? Vse bi lahko tajil, ter pozval „Corriera“, naj mi dokaže, da je resnično, kar je objavil, in če tega ne stori, se sam sebe pred svetom ovadi, da mu ni mar za resnico. A tajiti nisem vajen in mi tudi treba ni. Kdo ve, kaj bi neki nekdo drugi na mojem mestu storil?

Ako primerjamo to, kar „Corriere“ trdi, s tem kar jaz trdim kot čisto resnico, lahko vsak takoj razvidi, kako je „Corriere“ vso stvar zasukal tako, da bi mene svoji stranki v zasmeh izpostavil. Dasi po tem takim vsak lahko razvidi, koliko je resničnega v „Corrierovi“ objavi, hočem vendar stvar pojasniti „Corrieru“ in tovarišem, in če jim je mar za resnico, bo

dosti nemškega jezika, da bi mogli udeležiti se poduka v nemškem jeziku s polnim vsehpehom. Prosim toraj, da bi se ne dregalo in ne zahtevalo, da se koj izvršijo resolucije, ker se to ne da izpeljati v korist poduku.“

Na to govori poslanec Tonkli.

„Da nisem ugodnega odgovora na svoje vprašanje od tega gospoda ministra pričakoval, ni mi treba poudarjati; takega odgovora pa, kateri v obraz bije (Hohn spricht) ustavi, po ustavi zagotovljeni narodni ravnopravnosti, členu 19. temeljnega zakona in vsaj pravici, nisem pričakoval.“

Gledé na to, da so prazni vsi izgovori in prazne vse pretveze, ki se navajajo proti izpolnitvi tako pohlavnih želj slovenskega naroda, ker sedaj imamo zadosti učnih pripomočkov, za poduk potrjenih knjig in učiteljov, izprašanih za vse stroke; gledé na to, da je potreba in mogočnost upeljanja slovenskega kot učnega jezika na srednje šole priznal strokovnjaški šolski odtok in tudi finančni odtok, v katerem sedi lepa kopica strokovnjakov, in da je to priznal celo državni zbor s tem, da je sprejel zgoraj navedene resolucije, gledé na to, da je slovenski narod na Štajerskem in Primorskem svojo živo in iskreno željo in zahtevo za uvedanje slovenskega oziroma hrvaškega jezika v gimnazije izrazil po mnogobrojnih peticijah, ki so bile rešene v šolskem odseku s zgoraj navedeno resolucijo in ki so v rokah naučnega ministra, in da je deželni zbor goriški zahteval opetovano in enoglasno, da se v Gorici upeljeta laški in slovenski jezik kot učna jezika za učence dotične narodnosti na srednje šole: gledé na to, da resolucije ne nameravajo izključiti naučenja nemškega jezika, ampak da za to še bolje skrbijo, ker le tedaj bo mogoče učenecem drugih narodnosti popolnoma naučiti se nemškega jezika, ako se poduk stavi na pametno in naravno podlogo maternega jezika; gledé slednjic na to, da je omenjena zahteva slovenskega naroda utemeljena v ustavi in v državnem temeljnem zakonu: zahtevati moram in zahtevam v svojo odločnostjo, da visoka vlada upelje že s šolskim letom 1885/86 v nižje razrede državnih gimnazij v Mariboru in Celji slovenski učni jezik, v Pazinu hrvaški in v Gorici slovenski in laški začetni s prvim razredom in potem nadaljevaže v vsakim letom, tako da se v 4 letih uvedejo narodni kot učni jeziki na vso nižjo gimnazijo; nemški jezik pa naj ostane v vseh 4 razredih obligaten učni predmet.

Pri tem ne morem, da bi ne opozoril visoke vlade, da se nima spominjati na slovenski narod le

LISTEK.

PREDPUSTNICA.

Due onorvoli pompieri onia vigili del comune di Gorizia
e Pietro Kobal parroco di S. Pietro presso Gorizia.
(Dalje.)

Kakor znano, vršila se je v nedeljo po novem letu redka slavnost posvečenja novega škofa Poreško-Puljskega v goriški stolnici. Imel sem tisto nedeljo službo božjo zjutraj. Nameraval sem udeležiti se te redke slovesnosti sosebno zato, ker so bili pri tej slovesnosti navzoči vsi škofi naše ilirske provincije. A nekaj je bilo prišlo vmes, da nisem šel v mesto.

Po 10. uri sem bil na vrtu v čbelnjaku, ter sem ogledoval neke žagance, katere tam hranim, ker čebel nimam. Ko se po ogledovanju obrnem — glej! pred menoj stoji mestni pompier — kakor namalan tako tiho je prišel do mene po travi, da ga nisem čisto nič slišal. Malo, da se nisem prestrašil, ker njegova uniforma je nekoliko podobna nekdanji žendarski, sosebno čako ali čelada. Pogledam ga bolje. On salutira vojaški, — „pompieri“ — mi pravi, ponujaje mi z malim poklonom voščilni list, kakoršnih je še

do morali pripoznati, da to ni res, kar je „Corriere“ objavil, da je neresnično, naj je že to „Corriere“ storil vedoma ali nevedoma.

I. neresnica. „Corriere“ pripoveduje: Presentatisi, ko so se predstavili itd. To ni res. Predstavil se je meni le eden s sam. Drugi je stal na hišnih durih, ki drže na vrh. Vše takrat se mi je to nekaj čudno zdelo, zdaj pa še bolj. Vprašam, zakaj se je poslednji vstavil na vratih in se je le eden meni presentiral? Ali je morda varoval svojemu tovarišu prost izhod (Rückzug gedeckt)? Ali je bil morda kak častnik požarne straže, da se mu je za malo zdelo predstaviti se bórnemu vaškemu župniku? Ali je morda zato od daleč stal, da bi videl kakšen bo konec? Daljava pa od hišnih na vrt držeti vrat, na kterih je poslednji stal, do mesta, kjer se je stvar med onim, ki se mi je presentiral, in mehoj godila, znaša v ravni črti 100 korakov. Zato poslednji gotovo ni nicesar slišal, kar se je govorilo med nama.

Lahko bi pa človek mislil, da se je meni tako rokoč zanjka nastavljala, ali da je morda g. commandante vze naprej slutit, da bi se pri meni vse ne steklo gladko, morda nekatere nekoliko vest peče zaradi naših razmer? Kakšno povelje sta imela ta dva pompierja glede moje malenkosti, to vesta ona najbolje. Komu sta raportirala, kako da se je voščil pri meni obneslo, tega jaz ne vem. Gotovo pa je, da je „Corriere“ neresnično svetu povedal. Če pa on meni ne

Dopisi.

tedaj, ko ga ona potrebuje, ampak da naj se spomni manj tudi tedaj, kadar on tirja, da se mu izvršajo ustrezno zagotovljene mu pravice.

Čudoma pa se moram čuditi, kako da hoče gospod minister izkoristiti še sedaj od njega pričakovane menšete poskuševališča na Kranjskem, ker znano mu mora biti, da je vpeljan na Kranjskem slovenski materni jezik še le od par let v nižje gimnazije, da se je to začelo še le s prvim razredom, da toraj od teh učencev ni še niti eden prestopil na višjo gimnazijo, še manj pa na vseučilišče. Ako je toraj res, da se v prihodnje profesorji na vseučiliščih v Gradi in na Dunaju, da s Kranjskega prihajajoči slovenski dijaki niso dosti zmožni nemškega jezika, dokazuje ta fakt, da jaz pravo trdim, ko pravim, da se bodo po novem sistemu dijaki lažje učili nemškega jezika nego sedaj, ker se ga bodo učili na podlagi že znanega materega jezika; satoraj ni umesten ta piškav izgovor.

Kar se tiče Gorice, sem že davno naznanil pot, po kateri bi se lahko upeljala oba narodna jezika kot učna jezika na gimnaziji brez zdatnih stroškov za državo, in ta je, da se nižja realka in nižje gimnazije upremeniti v realni gimnaziji; na oni naj bi bil učni jezik latini, na drugi slovenski, in če bi tudi za 45 Novosov sečanje gimnazije vlada hotela ohraniti nemške razrede, bi se ti ne pomnožili več ko samo za dva razreda, ker še sedaj sta zaradi visokega števila učencev prva dva razreda razdeljena v ustrična razreda. Naj mi ne ugovarja vlada, da realni gimnaziji niso dobre šole, ker ako bi bilo to res, bi jih v Avstriji ne imeli 37 in sicer največ na Pomeškem in v Nižji Avstriji, toraj v deželah, kjer je izobraženost na najvišji stopinji.

Gledé Pazina je neobhodno potrebno, da se tam vpeljejo ustrični razredi na nižjem gimnaziji s hrvaškimi učnimi jeziki, ker v Istri so primorani hrvaški učenci gimnazijo na Reki obiskovati. Po končani gimnaziji gredo pa na vseučilišče v Zagreb in ostanejo potem navadno na Hrvvaškem, med tem ko v Istri primanjkujejo duhovni in uradniki tako, da Poroška škofija ima občutno pomanjkanje duhovnov, in da ima sedaj samo dva kandidata v centralnem semenišču v Gorici. Uradniki pa prihajajo v Istro iz drugih dežel, kateri ne poznajo ni deželnih razmer ni deželnih jezikov.

Kar se tiče slednjic ugovora, da na Primorakem in Štirakem po meni nasvetovanih in zahtevanih reform ne pripravljajo šolske oblasti, zavračam ta ugovor s tem, da so oblasti večinom uradniki, kateri so narodnim zahtevam nasprotni in sklepajo tako, kakor se jim od zgorej namigne, in da večina njih niti deželni jezikov ne zna.

Če bi imeli biti merodajne te oblasti, potem lahko rečem, da ne dosežemo nikdar narodne ravnopravnosti.

Edini merodajni faktor v tem vprašanju je narod in so njegovi zastopniki, in ta faktor zahteva odločno izvršitev opetovano omenjenih resolucij, in tega faktorja visoka vlada nima in ne sme prezirati.

Na to je bil gosp. minister še precej hud in je protestoval proti izrazu, da njegov odgovor pravici v obraz bije, ker on nima navade postavam v obraz biti.

Poročevalec, bivši minister Jireček, je na to stopil popolnoma na stališče poslanca dr. Tonkliča in je poudarjal, da stoji on na odločbi §. 19. temeljnega zakona, da imajo Slovenci pravico zahtevati izvršitev narodne ravnopravnosti, da oni to odločno po postavni poti tirjajo in da je skrajni čas, da se visoka vlada na njih opravičene in pravične želje in zahteve ozira. — O seji 31. pret. m. prihodnjic.

verije, naj povabi v svoje uredništvo mene, ta dva pompijerja in nju komandanta, da se bomo gledali od obličja do obličja.

II. neresnica. „Corriere“ pravi: venne loro data la mancia con queste parole: vi do cinquanta soldi etc. ... Dam vam 50 soldov itd. To spet ni res. — Jaz nisem govoril italijanski, marveč slovenski, kakor je zgorej navedeno. Tudi nisem govoril za to leto, ampak za prihodnje 1886, če bomo še živeli. — A na tej poslednji opazki gledé leta ni kaj ležeče, morda me dotični ni prav razumel.

III. neresnica je pa res čudno debela — ta je pa res kakor Lah pravi: una bomba. „Corriere“ pripoveduje: obbiatavano — gasilci so odvrnili ali ugovarjali itd. Vprašam: komu sta odvrnila ali ugovarjala? Mami gotovo ne, kakor sem že zgorej povedal. Če sta potem, ko sta skupaj prišla, iz daljave meni tako ugovarjala, jaz nič ne morem za to, to me ne briga, ker nimam tako dolgih ušes, da bi govor v navadnem glasu 100 in še več korakov daleč slišal, upitja pa za menoj tudi nisem slišal. A v tem idealnem, izmišljenem ugovoru mi je nekaj vendar zelo dopadlo, namreč to: če je kje kak požar, ga oni pogasijo (bolj ponižno bilo bi reči: se trudijo ali privadajo pogasiti ga), naj bo hiša, ki gori, ka-

Iz Dolenjih Brd, 28. januarja. — Dovolite, g. urednik, majhno prostora v Vašem cenjenem listu v pojasnilo gg. veleposestnikom na dopis Iz Brd v 4. številu letošnje „Soče“.

Gg. veleposestniki, katerih število izračunimo na prste ene roke, hočejo našega g. župana javno pred svetom sramotiti s tem izrekom, da v motni vodi je lahko ribe loviti. Jaz pa gg. veleposestnikom naravno povem, da najbrže so oni že poskusili v motni vodi ribe loviti, drugače bi ne znali tega drugim očitati.

Naš g. župan je živjal splošno zaupanje vse županije, dokler ni prišel v naša Brda Hadžiloja, ki je nekaj ljudstva prisilil k uporabi proti županstvu. V Bosni leta 1878. je bil glasoviti Hadžiloja kriv vsega vpora, ali zadela ga je kazen božja in letni zapor; naj gleda tudi naš briski Hadžiloja, da se mu kaj enakega ne primeri.

Da je g. župan razglasil imenika dal samo prilepni na navadno mesto, je prav, ker tako tirja občinski red. Citajte.

Da ste pa dobili pomote v imeniku, je mogoče, takih ni, ki so že pred 10 leti umrli, pa so vam pred tremi leti podpisali pooblastila, da se je z njimi volilo; ali vedite, da postava tega ne dovoljuje. Kaj je treba, da se po časnih hvalite in na ljudstvo uplivate; saj ste se pritožili na politično oblastnijo; počakajte izida; ni vam treba prej gostov k mizi vabiti, dokler niste za gostijo kaj pripravili.

Več volilcev malih posestnikov.

Iz Šempasa, 28. jan. — Dopisnik iz Vipavske doline v št. 3. cenjene „Soče“ priporoča, naj bi se napravila cesta čez Čaven v Trnovski gozd, ker po njegovem mnenju li ta cesta najboljše ustrežala srednji Vipavski dolini. Jaz se pa ne strinjam z njim, kajti po mojih mislih bila bi cesta v Karnico boljša. Kar trdim, hočem dokazati. — Naši ljudje se pečajo z vozarjenjem največ od meseca novembra do aprila. V tem času je na Čavnu visok sneg in burja brije s tako močjo, da ni mogoče v gozd. Vse drugače je na šempaski strani; pod Trpinovščem in po Vartencah ni burje nikoli, tukaj še zdaj pozimi vijolice cvetejo in tiči pojejo, da je veselje poslušati. — Ako bi se naredila cesta na Čaven, morali bi ljudje še le po aprilu hoditi po drva, ker prej bi ne mogli v gozd. Od meseca aprila naprej ima pa vsakdo doma na polji dosti opraviti; tako da ob tem času bi šel voznik bolj za dobroto nego za zaslužek po drva. Kdo bi opustil pletje, osipanje, košnjo ter bi vpregel živino pa šel v gozd? O tem času gre k večjemu kdo za prijatelja v gozd, pa ne za zaslužek. Na Trnovem ni pa nikoli tak mraz, da bi ne mogli v gozd. Za Pervačino, Vogersko, Bukovico, Renče, Bilje bi pa ne bilo bližje poti nego skoz Šempas.

Iz Ipavske doline, dne 2 febr. — (Beseda v Prvačini). Veselice v Prvačini so v novejšem času na jako dobrem glasu in to po vsi pravici. Beseda, katero je priredila tamošnja slov. Čitalnica zadnje jesen, bila je tako dovršena, da gre govornica o nji še sedaj skoro po vsi Ipavski dolini. Prvačina slovela je že od nekdaj kot kraj, kjer goji vse — staro in mlado — lepe umetnosti, godbo in petje, ter se je odlikovala vedno v ljubezni do domovine. Kdor ta poetičen kraj pozna in si je ogledal njegovo romantično okolico, polno najlepših naravnih prizorov, oni se temu ne bodo čudil. Vendar jedini kras domačih tal bi ne bil dovel prebivalcev do tolikega vpeha, da niso tudi druge sile v to pripomogle. Zdi se da

kega Italijana ali Turka. Tukaj pa je res pravi „salto mortale“. Gotovo vsak bi bil pričakoval, da porečejo nekoliko dosledno: naj bo hiša kakega Italijana ali Slovenca, ali Nemca. Ali so mari Turki „Corrieru“ in goriškimi gasilcem bližji nego Slovenci? Ali so jim mari Turki bolj pri srci nego Slovenci? Meni ni znano, da bi v Gorici ali kje drugod pri nas Turki kako hišo imeli. Ali so pa goriški pompijeri uže kdaj tje dol v Turčijo šli Turkogoreče hiše gasiti, ali pa še le pojdejo? Ali so bili šli tudi Turkom voščiti novo leto? Konec dober, vse dobro — pravi Nemeec. Konec „Corrierove“ pisave o tej stvari je vendar nekaj vreden zato, ker je resničen. Torej čast „Corrieru“!

On je povedal k sklepu, da mi je comandante dal povrniti 50 soldov. To je res. Resnično in gotovo sem jih prejel, kar mu tukaj javno pobotam, ker mu nisem poslal sprejemnice ali pobotnice.

Ali g. comandante mi ni vrnil samo 50 s. marveč kot obresti ali nameček dodal je tudi še ljubeznjivo pismo, o katerem pa „Corriere“ modro molči. Zato pa jaz to pismo omenim — nella Parte seconda — ki pa še le pride.

so Prvačkovi podvojili, pomnožili delovanje za omiko in napredek v novejšem času, ter da jih v to spodbuja duh slavnega pesnika, ki iz prijaznega solnčnatega holmca onkraj Ipave na nje gleda.

Kdor pride torej danes v Prvačino k veselici, pričakuje že nekaj nenavadnega, lepega. Dosedanje veselice so tudi zadostovale temu pričakovanju in ona 1. februarja sme se ponosno uvrstiti med njene prejšnje slavne sestrice. Občinstva prišlo je od vseh strani toliko, da se je vse trlo. Lepa, še precej prostorna V. Gregoričeva dvorana bila je natlačeno polna in mnogo došlih gostov moralo je oditi ali pa le od zunaj poslušati petje in godbo. Program je bil lep, obširen, celo preobširen: vesela igra, burka in dvogovor za jeden večer, to je preveč. Poslušalcu, ki se mora kuhati v gnetji, so tri ure poslušanja tudi tedaj preveč, ko se program izvršno izvršuje. Nam bi bolj ugajalo, ko bi imel program več pesnij, posebno domačih in manj iger. Program so je dovršili izvršno. (Podrobnosti smo opustili; morda prihodnjic. Ur.)

Nadejamo se, da nam nikdo ne zameri, ako tukaj splošno omenimo, naj bi se na vseh odrih strogo na to gledalo, da so svetilnice varne in na varnih mestih; še več, da so tako razpostavljene, da naredijo na poslušalca vtis popolne zanesljivosti pred kako nesrečo. Nad njimi in pod njimi in poleg njih ne sme biti nič, kar bi se moglo vneti.

Konečno moramo še jedenkrat ponavljati, da so Prvaški pevci res izvršni, tako da jim ni v Ipavski dolini para. Nadejamo se, da bodo dalje korakali na potu, katerega so nastopili. — Jako ugoden utis napravila je na došle goste, tudi zunanja oprava prostorov, kjer se je veselica vršila. Ta ti je takoj povedala, da si prišel med brate na slovenska tla. Pohvalno moramo omeniti tudi Šempascev, ki so prišli v tolikem številu obiskat brate v Prvačini, in bralnega društva iz Batuj, ki se je skoro v polnem številu z vihrajočo trobojnico udeležilo navedene veselice.

Iz Cirkna, 26. januarja. — Dne 25. t. m. bil je občni zbor „Narodne Čitalnice“, pri katerem je bila večina udov navzočih. — Zborovanje pričel je z nagovorom gospod predsednik, ter potem daljna poročila o društvenih zadevah prepustil gospodu tajniku in gospodu blagajniku. — Pri tem zborovanju volil se je nov odbor, in sicer so bili izvoljeni gg: Janez Kokošar, predsednik; France Bevk, podpredsednik; Ivan Obid, blagajnik; Anton Kosmač, tajnik; Avguštin Brelih, Mohor Sedej, Jakop Kavčič, odborniki.

Za zabavo in dušno hrano naročili so se slededeči časopisi: „Slovenski Narod“, „Soča“, „Gospodarski list“, „Mir“, „Politik“, „Kikeriki“, „Edinost“, „Slovan“, „Juri s pušo“, „Zvon“. Da bode novo izvoljeni odbor ustrajno in neomahljivo deloval za narodno stvar in napredek našega društva, smemo biti zagotovljeni, zatoraj zakličem v imenu vseh tukajšnjih narodnjakov: živili!

Konečno naj izrečem spodobno zahvalo gospodu Francu Peterneiu, delavnemu rodoljubu, kateri nam prepusti za male novce svoje prostore v porabo za čitalnične namene. Nadejamo se letos več veselice od lani.

Pri Soči, dne 17. januarja 1885. — (Obvára je boljše kot nemára.) Pohvalno moram omenjati izvršno razpisno dr. Vošnjaka „ob agrarnem vprašanju“ v letošnjem Matičnem letopisu. Pač živa potreba je, da bi se — navzlic zahtevam naših lahkomišelnih prostomislecev (liberalcev) — omejila prostost gledé delitve in razkosovanja zemljišč. Tudi pri nas v gorah čestokrat pojé kmetijo to razdeljevanje. Čas bi bil, da bi svetno oblastvo i v tej reči seglo kmetu pod ramena, dokler ni prepozno. Večkrat toži kmet: „Jaz pa pravim, da na kmeta se vse le premalo gleda, saj vendar kmet vse preredi. Kmeta bi morali bolje spoštovati!“ Kar koli pod milim nebom živi, vse le kmet preredi. — Še nekaj!

Ljudstvo naše je dobro, a večkrat lehkomišelnost; tudi pogrešamo pri njem one podjetnosti in silne volje (energije), ki je lastna drugim narodom. Vsled tega se pa dogaja, da tujec pri nas gospodari in se masti; a mi smo sluge. Mesto da bi se sami lotili dela, živeti nam je od milosti, čisto nemilosti tujcev. Dobri smo, predobri — lipovi bogovi! Ni iskre, ni ognja!

Pri nas (v ožjem smislu) tudi pomanjkuje rokodélcev in drugih veččakov; naši stari so tako delali, pa še mi, le daj! Tako nič se ne znajo pripraviti naši ljudje. Radi tega pa je vse le drvar ali zidar ali navaden delavec, ali pa znajo ljudje le sneg premetavati. Kolikokrat se godé nesreče zaradi pomanjkanja pomoči o pravem času? Omeniti čem n. pr. živnozdravnika za navadne potrebe. Če bi imeli izvedenega človeka, bi včasih lahko otéli živinčce, a tako treba trpeti škodo! Nevednost je draga! Kolikokrat bi bilo pomagano rokodélcu in vaščanom, če bi imeli koga izučenega v dotičnem poslu v svoji sredi. Kmet je mož — pravijo nekoji — a rokodelec je tudi. In pa saj ima lahko kaj malega zemljišča tudi še zraven svojega domačega obrta. Ponavljam višjim in nižjim: predomisel je boljše kot misel. Obvára je boljše kot nemára!

Těšemir.

Pri Soči, dne 18. januarja. — (Društvo sv. Cirila in Metoda, drugo.) Trda se nam godi, vsi naši napor za zboljšanje naših narodnih razmer ne donajajo nam dovoljega sadu. Pri naših razmerah človek pač lahko postane črnogled — pesimist. P. St. nam v „Cvetji“ uže naravnost prerokuje, da bode v l. 2000 le kak učen slavist predaval še našo slovenščino na vseučilišču ljubljanskem. Ne, ipak ne bodimo odveč plašni, ne mečimo še orožja iz rok; častno nam je živeti in častno umreti! Oklenimo se novega društva sv. Cirila in Metoda, ki se uprav sedaj ustanavlja. Saj je znano, da onega je prihodnost, ki ima dobre šole v rokah. In ono društvo ima podpirati ali ustanavljati slovenske šole po naših krajih. Prav tako klin s klinom; proti enakim naporom in pritiskom jednake šole in odtiske! Jaz sem zraven, še prej nego kje drugod.

Tudi Stajarci snujejo nekaj jednakega. Eto vam pritisnuto jače sve več ma skače! Lepo tudi, da se v Gorici toliko trudite za otroški vrt in dekliške šole. Čast vam in obilo blagih podpornikov! I jaz prilagam tu nekaj za oboje; prosim oddajte na dotično mesto. (Smo že. Ur.) Ne udajmo se! „Hlapec vidi vse rudeče, to stri Kranjce vse goreče: Tak so v Turka so zagnali, da so vsega posabljali!“... S eto služimo sveti domovini! Za dom, za rod, za véro — nikdar ne glej na méro. Tešemir.

Politični pregled.

Predrznost židovskih časnikarjev presega vse meje. Oni niso bili zadovoljni samo s sedeži, kateri so jim odmenjeni v novi dunajski zbornici, in so zahajali uže v prostore in koridore, ki so le za poslance odločeni. Ta židovska predrznost je značnega antisemita, posl. Schönerer-ja tako razkačila, da je v javni seji po svoji znani robati navadi predsednika interpeloval, je li hoče on v prihodnje imenovanim časnikarjem zapreči uho v prostore le poslancem odmenjene. Predsednik mu to obljubi. In kaj na to storé židje? Kujati so se začeli, niso hoteli več zahajati niti v svoje prostore, niti omenjati v svojih listih, kaj se razpravlja v zboru in v njegovih odsekih. Ali ker sta „Wiener Zeitung“ in „Vaterland“ poročala o zborovem delovanju, in ker listi ravno sedaj le vsled onih poročil najbolj mikajo, zato so se tudi razjarjeni časniški dopisniki koj podali in pri zadnji zborovi seji, v sredo bili so zopet na svojem mestu.

Kot najvažnejša točka dnevnega reda dveh zadnjih zborovih sej bil je po odseku izdelani in predloženi postavni načrt o zboljšanju duhovenske plače. V splošnem razgovoru bilo se je mnogo desničarjev, med njimi tudi vitez dr. Toukli, oglasilo, da bodo govorili za predlog. Levičarjev se je oglasilo manj proti predlogu, pa še ti niso govorili proti zboljšanju gmotnega stanja katoliške duhovščine, ampak so se le o vadili, kako bi radi nižjo duhovščino za judežve groše spuntali in nahujskali proti njenim predstojnikom, škofom. Po vsej pravici je v svojem in gotovo tudi v imenu vse avstrijske duhovščine protestoval poslanec Weber proti takemu zboljšanju, rekši, da niža duhovščina je in hoče biti edina s svojimi škofi ne gledé na to, ali jej zbor kaj podeli ali ne. V sredo sta govorila še glavna govornika in koncem sprejel se je predloženi načrt enoglasno kot podlaga za nadrobno razpravo. Ali bode načrt sploh sprejet in če tudi, ali se predloži v najvišje cesarsko potrjenje, je zelo dvomljivo, ker koj pri prvem paragrafu oglasil se je naučni minister in rekel, da po predloženem načrtu bi se koj prvo leto potrebovalo čez milijon goldinarjev in da ne ve, kako bi se dali ti nenavadni stroški pokriti brez novega povišanja davkov; pritrđil pa je, da bi se to dalo sčasoma storiti, za letos naj bi se skrbelo le za zboljšanje plače kaplanom, pomočnim, oslabeledim in bolnim duhovnom. Sploh vlada bi rada pomagala, pa tako da bi jej ne bilo treba plačati; uže 15 let poprašuje, kje je v cerkvi še kak krajcar skrit, da bi ga uračunila v duhovensko plačo. Kaj odgovori in kako bo glasoval zbor proti ministrovim pomislikom, povemo prihodnjic. V isti seji je dalmatinski poslanec Bulat interpeloval ministra pravosodja, boče li v Dalmaciji pri sodnijah tudi hrvaški jezih veljal kot deželni jezik.

Pri volitvah v trgovinsko zbornico v Budo-

vich so prvokrat zmagali Čehi, oni bodo imeli 20 zastopnikov in Nemci le dva.

Prejšnji teden mudili so se trije ogerski ministri več dnij na Dunaji; poluradne novine sicer govore, da so bili prišli le po vsakoletni navadi voščiti srečno novo leto cesarskim nadvojvodam, ali drugi listi trde, da so takraj in onkraj litavski ministri imeli pogovore, kako bi tudi naša država po zgledu Nemčije sklenila z Rusijo medsebojno pogodbo za izročitev anarhistov in drugih državnemu obstanku nevarnih zločincev.

Po dopolnilnih volitvah vsled novega volilnega reda ima francoski senat še večjo republikansko večino in si je izvolil prejšnje predsedništvo.

Kakor smo v predzadnjem listu poročali, tudi Italija išče naselb' ob Rudečem morji in je v to svrhu tje odposlala nekatere ladije; današnji listi poročajo, da je Turčija v Londonu in Rimu uložila protest proti vsakteri naselbini.

Št. 309ipr.

V svoji 5. številki piše „Soča“: „Mi ostanemo pri tem, kar smo že rekli, da namreč slovenskim otrokom, ki obiskujejo ljubljanske mestne šole, je zapovedano učiti se nemškega jezika od 1. razreda naprej in posluževati se ga kot učenega jezika od 2. razreda naprej, in sicer zato, ker ljubljansko mesto ni sezidalo nemške šole nemškim otrokom, ali z drugimi besedami, da nemškim otrokom ni treba učiti se v slovenskem jeziku. Resničnost naših besedij potrjuje uradni dokument, ki ga je prebral deželni predsednik baron Winkler v 13. seji deželnega zbora kranjskega 17. oktobra 1884.“

Kaj takega ravno omenjeni dokument nikar ne potrjuje. Uk na mestnih šolah je, kakor lje bilo že rečeno, utrakvističen: poučujejo se namreč kolikor slovenski, toliko nemški otroci skupaj v obeh deželnih jezikih, in sicer v spodnjih razredih pretežno v slovenskem, v zgornjih pa pretežno v nemškem jeziku. Tako je bilo ukazano, ko ni bilo na Kranjskem še sedanjega deželnega predsednika, z razpisom deželnega šolskega sveta z dne 29. oktobra 1878., št. 2067, in tako je še dan današnji. Ni torej res, da nemškim otrokom ni treba učiti se v slovenskem jeziku.

„Soča“ pravi dalje, da „si zaradi nemških otrok butajo slovenski otroci nemščino v glavo“, a ni omenila, da si ravno tako zaradi slovenskih otrok tudi nemški otroci butajo slovenščino v glavo. To ni prav, to mora postati drugače; a ne s tem, da bi se komu delala krivica, namreč ne s tem, da bi se iz sedanjih utrakvističnih šol, ki jih vzdržujejo Slovenci in Nemci, in v katerih so zdaj skupaj slovenski in nemški otroci, izpahnili zadnji; ne s tem, da bi se ti na enkrat postavili na zrak, da bi ostali brez šole in brez uka. In da bi se taka krivica ne zgodila, na to meri razpis deželnega šolskega sveta z dne 12. julija 1884., št. 447, o katerem misli „Soča“, da „ostane večno nepravilen“, kateri pa ne veleva drugega, nego to, da morajo iz navedenih uzrokov ostati na ljubljanskih ljudskih šolah gledé učenega jezika in veljavnosti določila razpisa deželnega šolskega sveta z dne 29. oktobra 1878., št. 2067, da morajo namreč te šole ostati utrakvistične, kakoršne so zdaj, dokler ne ustanovi mestni zastop za nemške otroke ali posebnih nemških šol, ali pa na sedanjih mestnih šolah potrebnih paralelnih razredov z nemškim učnim jezikom.

Učni minister je zahteval, kakor priznava tudi „Soča“, naj se istočasno odprejo slovenske in nemške šole; nič drugega ne zahteva tudi deželni šolski svet. Toda ni res, da so, kakor „Soča“ trdi, ob istem času (ko je dež. šolski svet izdal svoj razpis 12. julija 1884.) slovenske šole v Ljubljani uže poslovale, in da je deželna vlada slovenski pouk na škodo slovenskim otrokom ustavila, namesti da bi — ker se istočasnost ni dala, kakor meni „Soča“, več doseči — silila mestni zastop, da sezida nemške šole. Da niso slovenske šole v istem času še poslovale, in da tedaj deželna vlada kranjska ni mogla slovenski pouk na škodo komur si koli bo di ustaviti, poudarjal je deželni predsednik že v gori navedenem dokumentu pred deželnim zborom in sicer na podlagi dotičnega poročila gosp. župana mesta ljubljanskega kot prvosednika mestnega šolskega sveta, po besedah katerega „se ni v šolskem letu 1883/4 v ljudskih šolah ljubljanskih gledé učenega jezika še nič izpremenilo, torej vsaj za zdaj, zlasti ker ni mestni šolski svet vprašanja vpeljave slovenskega učenega jezika na mestnih ljudskih šolah še smatral kot konečno rešenega, ni treba še (po besedah županovih) ustanoviti posebne ljudske šole, oziroma paralelnih razredov z nemškim učnim jezikom, in je vrhu tega mestni šolski svet sklenil, sklicati še le učitelje svojega okra-

ja, da bi izvolili iz c. k. profesorjev srednjih šol, iz učiteljev c. k. vadnice in mestnih ljudskih šol poseben odsek, katerega naloga naj bi bila, pri skrbiti potrebnih beril in slovnice V SLOVENSKEM jeziku in staviti dotične predloge.“ To še današnji dan ni dovršeno. Stvar ima tedaj drugo obličje, nego je svojim čitateljem kaže „Soča“. Zastonj bi bila po tem takem vlada silila mestni zastop, da sezida nemške šole, ne gledé na to, da se ne dajo nova poslopja, kakor bi trenil, sezidati, če bi tudi potrebnega denarja ne manjkalo.

Zadnjič ni res, da je vlada, kakor ji „Soča“ indirektno očita, pridobila, podkupljivih duš, ki so vladini korak od 12. julija 1884. opravičevali, zagovarjali, hvalili, bodi si za dobro, bodi si za slabo plačo.

Prosim sl. uredništvo z ozirom na §. 19 tisk. zakona, naj sprejme te popravke v prihodnje številko svojega lista.

V Ljubljani dne 2. februarja 1885.

Deželni predsednik:

WINKLER.

Domače in razne vesti.

Slovenski državni poslanci bili so pri ministru Conradu, kateremu jih je predstavil grof Hohenwart, ter so mu izročili spomenico, v kateri razkladajo jako slabo stanje šolstva na Primorskem, Kranjskem, Štajarskem in Koroškem, ker se v teh deželah pri pouku slovenskih otrok ne gleda na določbe § 19. temeljnih postav. Minister je nekaj pomencal, obečal pa nič; poslanci so sklenili, da ne odjenjajo od tirjatev, katere so postavne in potrebne.

Podporno društvo bo imelo jutre ob 7^{1/2} v prostorih Dreherjeve restavracije na Travniku h. št. 16. slovesnost v spomin Valentinu Vodniku. Priprave delajo se jako marljivo in kaže se, da bo udeležitev obilna. Ne dvomimo, da izpade tudi ta slavnost sijajno in društvu v čast, kakor uže mnoge druge onake. Priznanje in hvala gospodom, ki se trudijo za dobro izvršitev obširnega programa. Nadejamo se, da društveniki se snidejo v obilnem številu in da tudi rojakov in prijateljev društva ne bo manjkalo. Na veselo in srčno svidenje! — Goriška čitalnica imela je preteklo soboto svojo drugo letošnjo plesno zabavo, v soboto 14. t. m. bo imela (pa pustni veliki ples.

Veselice in besede napravljajo se po mnogih krajih. Narodno kmetijsko društvo v Dutovljah se bo veselilo 8. t. m. ob 6^{1/2} uri zvečer v prostorih g. And. Stoka. Narodna čitalnica v Bolei priredi istegajdne „Pri pošti“ ob 7. uri zvečer besedo s plesom. „Bralno društvo“ v Velikih Zabljah bo imelo 8. t. m. tombolo in ples. Čitalniško društvo v Rifembergu bo imelo 8. t. m. v Licoenovi dvorani veselico s plesom. Katoliško bralno društvo v Števerjanu priredi 15. t. m. v dvorani g. barona Formentina ples (hm!) — Slovenski jez v Brdih priredi 11. t. m. o 5. uri zvečer v prostorih g. Blaža Šfligoja v Dernovku zabavni večer z raznovratnim spredom.

Slavno mestno starašinstvo bi se vender lahko enkrat ozrlo na splošno željo meščanstva ter prenenredilo sedanji pogrebni red tako, da bi se sprevedli ne končavali v cerkvi in da bi šli iz Velike cerkve in iz cerkve Sv. Ignacija po onih ulicah in trgih, ki so se rabili v to zadnja leta. Zadnji red gledé sprevedov iz cerkve Sv. Ignacija zdi se uže nespametno. Namesto da bi šli ljudje iz cerkve čez Travnik v Gosposko ulico, gredo pred šolami, po sadnem trgu, skoz semeniške ulice v Gosposko ulico. Kdor Gorico pozna, vè, kak cvinek se tukaj dela brez nikake potrebe. Pravijo, da novi red dopada najbolj nekaterim liberalcem, da ne vidijo še svojih oken mrtvaških sprevedov, ki bi jih spominjali na smrt. Zastonj se smrti branite; tudi po Vas pride, ko doteče čas.

Tlak na Travniku je razširjen in dodelan od škofije do Baderjeve svečarne; delo dobro napreduje, kolikor ga dež ne zadržuje, in bo služilo trgu in mestu v veliko lepoto, sprehajalcem in pešcem pa v veliko složnost, bodisi ob deževnih bodisi o suhih dneh. Tudi Korenj pred Rajhom se pridno pokriva. Kdor ni še videl novega dela, bo se čudil širokemu prostoru, ki se razprostira tam, kjer je sicer umazani Korenj v človeka zija.

Odgovor na popravek deželnega predsednika za vojvodino kranjsko, barona Winklerja, v št. 4. odložiti smo morali za prihodnjo številko, da bi se ne zdelo, da odgovarjam; na današnji popravek, česar postava ne dovoljuje. Današnji popravek je prišel po stavčevi pomoti na nepravo mesto; naj nam gospod predsednik tega ne šteje v zlo.

Obesil se je Ludovik Höchtele, uradnik pri c. k. višji davkarji v Gorici, v svoji hiši v Rabišči. Po rodu bil je Nemeč, a po odgoji prišteval se je čistim Italijanom. Imel je še le 26 let in že se je naveličal življenja, nekateri pravijo zaradi prave bolezn, drugi zaradi drugih uzrokov. Dva soro-

dnikov, brez dolgov, brez oporoke zapustil je premoženja od 40 do 50 tisoč goldinarjev. Njegovi prijatelji so mu napravili mrtvaški list, v katerem so naznanili svetu, da je „po lastni volji šel v nič.“ Po prijateljih da se soditi, kakega prepričanja in dejanja je bil nesrečni samomorilec. Prijatelji so mu hoteli napraviti najslavnejši pogrebni sprevod z godbo skozi mesto. To se jim je zbralo, pa vendar se je udeležila velika množica njegovoga pogreba, ki se je vrtil brez duhovna. Vidi se, da med Goricani, posebno med mladim zarodom vera peša in da bi si pridobil velike zasluge, kdor bi pripomogel, da bi se v sedanjo odgojo vcepilo vsaj nekoliko verskega duha. Brez vere se človek pošavlina in tira še druge v nesrečo.

Zadeli smo jo, ko smo trdili, da nekateri gospodje ne morejo živeti brez prepira in zabavljanja. Kaj je lepše v mestu z mešanim prebivalstvom nego to, da se meščani raznih narodnosti med seboj dišajo, spoštujejo in ljubijo, da imajo mir med seboj in da živijo v lepi slogi. To namerava v Gorici doseči „Circolo cattolico“, ki druži v sebi poštene Slovence in Italijane brez rasločka. Ali prav to „Corriere“ ni po volji, da si na keršanski podlagi Slovenci in Italijani roke podajajo, ter pravi, da bo od zdaj naprej imenoval to društvo italijansko-slovensko društvo. To društvo je v resnici tako in si šteje v čast, da je: „Corriere“ se pa to zdi smešno in pregrešno za italijanski narodnosti. Kake so ta „Corriere“ italijanske pravice, ki ne trpe društva in prijateljstva s Slovenci? In taki možaki so trdili, da bi Slovenci vzemirjali mesto, ako bi prišli v večjem številu v Gorico! „Corriere“, preveč odkrito kaže svojo nestrpljivost proti svojim someščanom, ki ti niso nič šalega storili. To ti je morda v čast pri tvojih somišljenikih, a nikakor ne pri onih, katerim je sprava in mir pri srci.

G. župan Šmartenski poslal nam je daljši dopis v katerem odgovarja na posamezne točke dopisa iz Brd v 4. „Sočini“ št. Radi pomanjkanja prostora in obširnosti dopisa morali smo ga odložiti za prihodajo številko.

S Trnovega poroča se nam v daljšem dopisu, da so volilni imeniki za bodoče volitve v občinsko starištvostvo že razpoloženi in da prvi razred ima samo 12 volilcev: 1. učitelja, 2. duhovna in 9. gozdnih čuvajev, ki zastopajo gozd, od katerega se plačujejo občinske doklade. Dopisnik svetuje, naj bi volili varčne in modre može v občinski zastop.

O sňodu pri Rebku dobili smo daljši dopis, ali radi pomanjkanja prostora morali smo ga odložiti. Morda prihodnjic.

Bralno društvo v Komnu se je osnovalo in utrdilo. Prvi občni zbor 2 t. m. bil je dobro obiskan. Da se je društvo tako utrdilo, zahvaliti se imamo mnogo vnastransko pravičnemu in Slovencem jako naklonjenemu g. okr. sodniku, kateri je 4 časnike društvu odstopil po njegovem izgledu je še mnogo drugih rodoljubov kak časnik društvu darovalo. V stalni odbor so voljeni: Ant. Bratina, kaplan, predsednik; Josip Wallenhof c. k. okr. sodnik, podpredsednik; Pahor Ant., kaplan, tajnik; Kofol Fr., c. k. kontrolor, blagajnik; in 3 odborniki: Covacig, c. k. pristav; Leban Ant. nadučitelj, in Mrak, gozdnar. Udov je zdaj 30. časnikov naročenih in darovanih skupej 21.

Puljska Čitaonica priredi v spomin Valentinu Vodniku besedo dne 7. februarja 1885 z naslednjim programom: 1. D. Jenko: „Naprej!“ svira godba. 2. F. Vašak: „Slovani“, možki zbor. 3. Slavnostni govor. 4. Pl. Zajc: „U Boji!“ možki zbor. 5. Š. Gregorič: „Domovini“, deklamacija. 6. J. Skrap: „Kje dom je moj?“ svira godba. 7. Hajdrih: „Jadransko morje“, možki zbor. 8. „Oj banovci“, svira godba. 9. „Gluh mora biti.“ Burka v jednom dejanju. 10. Ples „Slovana“ 3. številka zasleglo je c. kr. državno pravdnistvo zavoljo kratkega poročila o razpору mej vladiko Strossmajerjem in madjarsko vlado. Ker ni upanja da bi se dovolila druga izdaja, prosil nas uredništvo naznaniti, da izide 4. številka z dvema polama priloge in petimi slikami.

Lištnica uredništva in opravištva. G. J. S. v Lj. prejeli 2 gl. 20 kr. za tekoče polulotje. — G. dopisniku s Tolminkskega in g. — u. — pride.

Razglas.

Po prav ugodnih pogojih se odda v najem hiša z vsem gospodarskim poslopjem, sposobnim za vsakršni obrt, s poleg ležečim zemljiščem in mlinom, ali tudi brez teh, kakor se komu ljubi; vse to je tik državne ceste. Natančneje se poizvé pri lastniku Josipu Faganu h. št. 69 v Oseku.

Ljubljanski ZVON

Št. II. prinaša te spise: 1. Gorázd: Zadnja večerja. Balada. — 2. Dr. Fr. Detela: Veliki grof. Zgodovinski roman. (Dalje.) — 3. J. Trdina: Bajke in povesti o Gorjancih, 22. Pod hrúško. — 4. J. Trdina: Vinska modrost II. Poglavlje. Uganke. — 5. Ivan Šubic: Nekoliko črtic o krvi naši. (Konec). — 6. I. Trínko: Pesmi beneškega Slovence. — 7. A. Funtek: Po zimi. Pesem. — 8. Fr. Wiesthaler: Slavni Slovenci. I. Dr. Jakob Zupan. — 9. Alfonz Pirec: „Jour-fixe“. — 10. A. Fekonja: Uplemenitev Teharčanov in njihova plemensčina. — 11. Janko Kersnik: Agitator. Roman. (Dalje). — 12. Ivan Franke: Umetniške starine na Gorenjskem. (Dalje). — 13. Književna poročila: II. Dr. K. Strekelj: Slovenska slovnica za srednje šole. — 14. Slovenski glasnik: Neve kajige slovenske. — Karol Rudež. † — Pogled na cerkveno književnost slovensko leta 1884. (Dalje). — Književno naznanilo. — Gramatične základy jazyka slovinského. — Književnost hrvaška — Novi grobovi. — Popravek. — 15. Janko Kalan: Šah. — „Ljubljanski Zvon“ izhaja v m sečnih zvezkih, po 4 tiskovne pole velike osmerke obsežnih, ter stoji za pol leta 2 gl. 30 kr., za četr leta 1 gl. 15 kr.

Lekarnica pri Materi božji

v Korminu na nunskem trgu
ima zalogo vsakovrstnih zdravil.

CVET ZOPER TRGANJE

po dr. Maliči

je odlično najboljšo zdravilo zoper protin ter ravmatizem, trganje po udih, bolečine v križi ter živcih, otekline, otrpnele ude in kite itd., malo časa če se rabi, pa mine po polnem trganju, kar dokazuje obilno zahval. Zahteva naj se samo „cvet zoper trganje po dr. Maliči“ s zraven stoječim znamenjem; 1 steklenica 50 kr.

Zahvala.

Zdravstven. Gospodu pl. Trnkóczy-ju, lekarju v Ljubljani. Moja mati so na protinskeje bolezni na nogi silno trpeli in razna domača zdravila brezuspešno rabili. Ko je pa bolnik čedalje hujša prihajala in uže več dnij niso mogli stopati na nogo, spomnim se na Vaš dr. Maličev protinski cvet po 50 kr. ter si ga nemudoma naročim. In res imel je čudovit vspeh, da so se po kratkej rabi oprostili mučnih bolečin. S popolnim prepričanjem priznavam torej dr. Maličev protinski cvet kot izvrstno zdravilo in ga vsakemu bolniku v jednakeje bolezni priporočam. Vašej blagorodnosti pa izrekam najprisrčnejšo zahvalo, z vsem spoštovanjem udani

Franc Jug, posestnik v Šmarji pri Celji.

Planinski zeliščni sirup kranjski, izbořen zoper kašelj, hripavost, vratobol, prsne in pljučne bolečine; 1 steklenica 50 kr. Koristnejši nego vsi v trgovini se nahajajoči soki in širupi.

Kri čistilne kroglice, c. kr. priv., ne smeje bi se v nijednem gospodinjstvu pogrešati in so se uže tisučkrat sijajno osvedočile pri zabasanji človeškega telesa, glavobolu, otrpnenih udih, skaženom želodci, jetraih in obstinir boleznih, v škatuljah à 21 kr.; jeden zavoj s 6 škatuljami 1 gold. 5 kr. Razposilja se le jeden zavoj.

Naročila se izvrše: najhitreje s poštnim povzetjem v lekarni pri „samorogu“

Jul. pl. TRNKÓCZY-ja na Mestnem trgu v Ljubljani.

MEDNARODNA LINIJA. TRSTA - NEW-YORK

Veliki parniki s prvim razredom te linije vozijo redno v New-York in sprejemajo blago in potnike po najnižjih cenah in s prav dobro postrežbo.

V NEW-YORK-Odhod iz Trsta.

Parnik East Anglia. Odhod okolo 8. Februarja
Kajuta za potnike 200 gl. — Srednji krov 60 gl.
Zarad vožnje treba je obrniti se na

J. T E R K U I L E,
glavnega agenta za potnike,
Via dell' Arsenale h. št. 13, Teatro Comunale, Trt.
Radi blaga na Emiliano d' Ant. Poglajen, glavnega agenta.

Oznanilo.

Županstvo v Kanalu naznanja, da vele-slavno c. k. namestništvo v Trstu je z odlokom dne 5. januarja t. l. števil. 18955/884 blagovolilo dovoliti Kanalskemu trgu nov letni sejem ali trg za živino in blago, kateri bo vsako leto dne 28. februarja, pride ako ta dan na nedeljo, bo sejem na slednji ponedelek.

ŽUPANSTVO V KANALU,
dne 1. februarja 1885.

Št. 146.

Razpis učiteljske službe

V tem okraji je razpisana služba učitelja — voditelja enorazrednice v Vipolžah.

Dohodki so poleg dež. š. postav 10. marca 1870. in 4. marca 1879. III. plačilne vrste.

Prošnja s postavnimi spričevali sposobnosti, kakor tudi s spričevalom c. k. okrajnega zdravnika je uložiti do 22. marca 1885. po predstavljenih oblastnijah.

C. K. OKRAJNI ŠOLSKI SVET
v Gorici, 31. jan. 1885.

Oznanilo.

Čestita si podpisani naznaniti slavnemu občinstvu, da se je od novega leta 1885 počenši v občini Ajdovščini naselil kot občinski zdravnik in da zdravi (ordinira) vsak dan od 11. ure dopoldne v svojem stanovanji na javnem prostorišči.

Ob enem naznanjam, da sem bil do sedaj kot sekundarni zdravnik I. reda v c. k. Rudolfovi bolnišnici v Beču.

S poštovanjem
Dr. Vladimir Philipovič,
zdravnik vsega zdravilstva.

V Ajdovščini, dne 14. jan. 1885.

Vkup 10.000 dobitkov

1 spečka	KINCSEM - SRECKE		11 sreček
1 goldinar	1. glavni dobitok gold. 50.000	3. glavni dobitok 10.000 gl. a. v.	10 goldinarjev
a. v.	2. glavni dobitok 20.000	4. glavni dobitok 5.000 gl. a. v.	a. v.
(na poštne prosto dopošiljatev sreček in znamenka dobitkov naj se dodá 15 k.)	dalji dobitki 5.000 gold. 3.000 gold.	LOTTERIE-BUREAU des UNG. JOCKEY-CLUB, Batvanergasse BUDAPEST National-Casino	dalji dobitki 2.000 gold. 1.000 gold.
	kakor tudi v vseh menjalnicah, tobakarnah in loterijskih kolekturah.		(za poštne prosto dopošiljatev sreček in znamenka dobitkov naj se dodá 15 k.)

Srečkanje že 20. februarja t. l.